

SCURTĂ PRIVIRE ASUPRA POTENȚIALULUI TURISTIC NATURAL ȘI ANTROPIC AL JUDEȚULUI MARAMUREȘ

Lect. univ. dr. **Victor Cornel FAUR**
Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad

Există la ora actuală, numeroase studii ale fenomenului turistic, privit din diferite unghiuri, sub formă de abordări făcute din punct de vedere istoric, teoretic, statistic, tipologic, economic, social. Unele lucrări încearcă să abordeze acest fenomen mai mult sau mai puțin general, încercând să-l analizeze cât mai complex și să prezinte o cuprindere cât mai remarcabilă a acestei activități. Apar prin urmare, mai multe perspective, cum ar fi: prezentări de tip didactic, analize din perspectivă economică (marketing, management, contabilitate aplicată), sau care promovează un turism responsabil, ecologic, civilizată, educativ, la care se adaugă studiile care privesc implicațiile colaterale induse în și dinspre alte domenii de activitate conexe. Nu trebuie uitată nici importanța turismului de îngrijire a sănătății.

În societatea de astăzi orientată spre consum, turismul ocupă un rol cel puțin privilegiat în cadrul sectorului terțiar, cererea fiind constant în creștere odată cu dezvoltarea economică ce antrenează creșterea nivelului de trai al populației. Prin urmare a fost generată o piață care vehiculează o ofertă turistică extrem de complexă, dinamică, uneori chiar insolită, însă cât se poate de profitabilă.

Strategia de dezvoltare sustenabilă a țării noastre pune pe bună dreptate turismul pe unul din planurile sale de referință. Caracteristicile acestui domeniu al serviciilor fac din turism o activitate eficientă, facilă (la prima vedere), susținută fiind de un potențial excepțional însă prea puțin valorificat, cu o bază învechită, depășită și insuficientă.

Identificarea necesităților și apoi elaborarea unor modele viabile, capabile să devină strategii eficiente, este acum prioritatea stringentă din punct de vedere al politicilor administrative, mai ales că oferă o cale spre rezolvarea multiplelor problema

generate de actuala criză economică. Acest fapt este demonstrat și de experiența pozitivă în domeniu, înregistrată de vecinii noștri bulgari sau unguri.

Dacă România este o „grădină a Carpaților”, Maramureșul este cu siguranță unul din cele mai frumoase colțuri ale acesteia. Frumusețea locurilor, bogăția dată de un patrimoniu natural și spiritual deosebit, ospitalitatea localnicilor, sunt elemente care valorificate cu pricepere, pot dezvălui tuturor o lume aparte, unică și mirifică.

Potențialul turistic natural

Județul Maramureș situat în nordul țării, învecinat cu județul Satu Mare, Sălaj, Cluj, Bistrița-Năsăud și Suceava este delimitat la nord de frontiera de stat cu Ucraina. Are o suprafață de 6.215 km² și o populație de circa 534.500 locuitori (după recensământul din 2002).

Maramureșul ascunde frumuseți ce pot fi apreciate doar analizând fiecare aspect al cadrului natural. Varietatea formelor de relief, cum ar fi: conurile vulcanice, stânci abrupte, coloane andezite, chei, defilee, depresiuni intramontane-ne dezvăluie o lume de basm. Extracția și prelucrarea minereurilor neferoase, tăierea și cioplirea în felurite forme a lemnului, creșterea animalelor, pomicultura, demonstrează preocupările în timp ale oamenilor acestor locuri.

Pe acest fond s-a acumulat un bogat tezaur de cultură populară exprimat prin obiecte de artă, producții folclorice autentice și originale, obiceiuri și datini care au răzbit prin istorie până în zilele noastre.

Numărul foarte mare de obiective turistice naturale și antropice conferă Maramureșului atributul de zonă turistică de interes major.

Maramureșul este un județ de munte și dealuri, deși părțile joase ale depresiunilor coboară la 135 m pe Someș la Seini și la 204 m pe Tisa. Contrastele de altitudini sunt mari :

Pietrosul Rodnei cel mai înalt punct din județ (2.303 m) domină depresiunea Maramureșului cu peste 1600 m, iar Vârful Igniș se ridică deasupra depresiunii Baia Mare cu peste 1.000 m.

Cea mai mare parte a reliefului, 76 %, aparține Carpaților Orientali și este reprezentată prin Munții Rodnei, Munții Maramureșului, Carpații Vulcanici și Depresiunea Maramureșului.

Urmează o zonă depresionară, ca un culoar sub lanțul vulcanic, formată din Depresiunile Baia Mare, Copalnic, Lăpuș. Acest culoar este închis spre sud de masive cristaline și de dealuri, uneori cu aspect de podiș. Ultimele unități aparțin dealurilor Someșului și Silvaniei (Preluca, Dealurile Chioarului, Prisaca, Culmea Codrului, Dealurile Sălajului și Asuajului), Podișul Someșan (Podișul Boiu, Dealurile Ciceului), Subcarpaților Transilvaniei (Culmea Breaza, Depresiunea Lăpuș).

Munții Rodnei sunt cei mai masivi și mai înalți din toți Carpații Orientali. Maramureșului îi aparține numai Versantul Nordic între Pasurile Prislop (1416m) și Șetref (817 m). Sunt formați din șisturi cristaline și au numeroase creste semețe și abrupte ce depășesc 2.000 m: Vârful Pietrosul Rodnei (2303 m), Vârful Puzdrelor (2188 m), Vârful Galatului (2048 m), Vârful Buhăescu Mare (2118 m).

Înălțimile mari combinate cu urme ale reliefului glaciatic: circuri, văi glaciare, morene, zimți, formațiuni cu aspecte stranii (Văju din Pietrosul Rodnei), imprimă reliefului o tentă de bazar morfologic apreciată de mulți turiști. Munții sunt străbătuți de numeroase văi (Vișeu, Cimpioasa, Bila, Șesuri, Fântânele, Sălhoi) de-a lungul cărora turiștii pot urma trasee marcate și drumuri forestiere spre rezervațiile naturale și puținele cabane turistice de la Pasul Buhăescu, Fântâna Stanchii, Hanul Butinarilor. Versanții Munților Rodnei sunt favorabili practicării schiatului. În anul 1955 a fost ridicată din lemn o trambulină pentru sărituri cu schiurile, care permitea sărituri de peste 80 m, iar ulterior au fost amenajate pârtii de schi.

Munții Maramureșului, modelați în roci cristaline prezintă în contrast cu Munții

Rodnei, culmi rotunjite și nivelate, străbătute de văi. De-a lungul Văii Crasnei se urcă pe un drum forestier, apoi pe un drum pastoral la Vârful Paltinul (1.171 m), de unde se coboară la pajiștile Tomatic și Șehleanu renumite prin multitudinea de narcise extinse pe mai mult de 100 de ha. Vârful Paltinul este punctul de plecare spre Vârful Pop Ivan, cu un spectaculos relief glaciatic pe versantul Nordic.

Prin căldăria glaciatică Groapa Julii se poate urca, pe lângă Lacul Vindirel spre vârful Farcău (1.965 m), și Copilașu (1.610 m).

Valea Vaserului este cel mai activ traseu turistic al Munților Maramureșului, fiind străbătut pe o distanță de 43 km de calea ferată interbelică care oferă un acces inedit prin numeroase puncte de plecare spre traseele turistice montane: Valea Scadei, Novăț, Coria, Novicior, Bardău, Botizul, Făina, Lăstun, Valea Botii, Ivășcoia, Comanu. Cazarea este posibilă aproape peste tot, la cabanele silvice, de vânatoare, forestiere.

Munții Vulcanici Țibleș, Gutâi fac parte din lanțul munților vulcanici care flanchează spre vest Carpații Orientali. Munții Țibleș se extind între Pasul Șetref și Valea Ninghetului. Sunt constituiți din sedimente străpuse de lave modelate sub formă de con, care dau aspectul de succesiune de "gâlme" eruptive. Vârful Țibleș (1.839 m) este rotunjit la fel ca Vârful Bran (1837 m), spre vest urmează Creasta prăpăstioasă și golașă a Vârfului Arcer (1859m), Vârfulurile sub formă de stâlp: Groapa și Stejior (1437m).

Marcajele turistice și ghidurile turistice montane lipsesc aproape în totalitate, însă turiștii care se încumeta să străbată munții au satisfacția de a devenii autentici exploratori. Munții Gutâi cuprind Masivul Gutâi, Muntele Mogoșa și Masivul Igniș, fiind cuprinși între Pasul Huta și Pasul Neteda. În partea de nord-vest a Masivului Gutâi se află Creasta Cocoșului (1398 m), o formațiune spectaculoasă sub formă de lamă zimțată care reprezintă principala atracție turistică a acestui masiv muntos. Cheile Tătarului, săpate în andezite de apele Runcului reprezintă pentru Maramureș un peisaj unic prin sălbăcia și pitorescul lor.

Muntele Mogoșa relativ ușor accesibil, reprezintă trasee turistice marcate având ca

punct de plecare cabanele Mogoșa și Șuior. Pe pantele muntelui au fost amenajate pârtii de schi și sanius. Masivul Igniș este un munte jos, cele mai înalte vârfuri fiind Igniș (1.307 m) și Pietroasa (1200 m) fiind accesibile pentru turiști pe poteci marcate. Pe versantul Nordic al Ignișului, la 940 m altitudine, într-o poiană este amplasată Stațiunea Izvoarele, care dispune de pârtii pentru schi și poteci marcate spre Vârful Brezele (1253 m), Cheile Tătarului, Hanul Pinte.

Natura a dăruit Maramureșului câteva peșteri: "Casa Pintii" de pe pârâul Pinte Viteazul, "Peștera cu oase" de la Poiana Botizii - ambele aflate în apropiere de Strâmbu Băiuț, "Peștera Vălenii Șomcutei", "Peștera Smerecini" de pe Valea Repedea. În toate sunt prezente formațiuni calcaroase specifice (stalactite, stalagmite) rezultate din lăcrimarea milenară a apei de infiltrație.

Peștera de la Vălenii Șomcutei se numără printre cele mai tinere fenomene carstice din țară și are o lungime de peste 1.500 m. "Peștera cu oase" prezintă în plus un interes stiințifico-paleontologic, în ea găsindu-se resturi fosile ale ursului de peșteră (ursul spelaeus). Depresiunea Maramureșului este închisă spre nord-est, sud și sud-vest de Munții Maramureșului, Munții Rodnei și respectiv de munții Gutâi-Țibleș. Este una din marile depresiuni intramontane, fiind o grupare de dealuri înalte, culoare de văi, bazinete depresionare și piemonturi. Ea ocupă 13 % din teritoriul județului având o origine complexă: tectonică, de baraj vulcanic și eroziune diferențiată. Altitudinea ei este în jur de 300 - 800 m, cu fânețe și pomi fructiferi, iar în locurile mai joase găsindu-se culturi agricole.

A doua zonă depresionară a județului Maramureș se extinde la S-V de munții vulcanici și cuprinde trei unități: Baia Mare, Copalnic și Lăpuș.

Depresiunea Baia Mare reprezintă zona cea mai joasă având o altitudine medie de 200 m, desfășurată pe văile principale: Someș, Lăpuș, Săsar. Unitățile marginale sunt formate din culmi deluroase cu altitudini în jur de 300 m. Spre sud și vest Depresiunea Baia Mare este închisă de Dealurile Chioarului, Dealul Mare-Țicău (Prisaca) și Culmea Codrului cu altitudini cuprinse între 400-600 m.

Depresiunea Copalnicului, situată în estul Depresiunii Baia Mare între Munții Gutâi la nord și Masivul Preluca la sud are caracter colinar, culme alungită nord-sud, cu înălțimi în jur de 400m. Specificul economic este legat de zootehnie și pomicultură.

Depresiunea Lăpușului este situată între munții vulcanici Gutâi-Țibleș la nord, masivul Preluca la vest, și culmea Breaza la est. Relieful depresiunii este format dintr-o zonă piemontană cu altitudini în jur de 500 m și lunci largi. Specificul economic este dominat agricol cu zootehnie și agricultură. În partea sudică a județului se află o zonă deluroasă situată între Valea Someșului și Valea Lăpușului, cu altitudini ce depășesc 400 m, formate din calcare și numită „Țara Chioarului”.

Elementele hidrografice cu potențial turistic prezente pe teritoriul județului Maramureș sunt râurile, lacurile de diverse origini, apele minerale, apele subterane, cascadele.

Între râurile proprii ale acestui județ, cele mai importante sunt Vișeu, Iza, Săpânța, Lăpușul, Bărsăul. Vișeu își are izvorul sub Pasul Prislop la 1.414 m altitudine și se varsă în Tisa lângă localitatea Valea Vișeuului la circa 330 m altitudine. Dintre afluenții de stânga ai Vișeuului sunt: Valea Fântânelelor, pe care funcționează o microhidrocentrală; Negoescu și Repedea care drenează mai multe circuri glaciare între care și lacul Buhăescu Mare, cel mai adânc din Munții Rodnei (5,2 m), Valea lui Dragoș. Afluenții de dreapta ai Vișeuului sunt Vaserul și Ruscova. Vaserul trece peste linia marilor înălțimi dintre Pietrosul Maramureșului și Toroioaga, reprezintă un element de atracție turistică prin pitorescul albiei sale și prin prezența lostriței și a altor specii ocrotite.

Râurile amintite sunt frecvent „poluate” în cadrul turismului de scurtă durată (week-end) pentru plajă și practicarea înotului, pescuitului. De asemenea în sectoarele montane ale Someșului, Lăpușului, Tisei există condiții prielnice pentru practicarea sporturilor nautice.

Lacurile au, prin modul de organizare hidrografică și asociere peisagistică, o atractivitate sporită față de râuri. Deși originea lor este foarte variată, ele pot fi clasificate în lacuri destinate turismului

recreativ și lacuri destinate turismului curativ.

Lacurile destinate turismului recreativ participă în forme variate la derularea acestuia. Astfel de lacuri glaciare își atrag vizitatori prin pitoreasca lor amplasare în căldările circurilor modelate de ghețari cuaternali. Funcția lor este strict peisagistică, dimensiunile reduse nepermițând pescuitul sau navigația de agrement.

În Munții Rodnei se află aproximativ 18 lacuri dintre care cele mai spectaculoase sunt: Iezerul, cu o lungime de 80 m și o adâncime de 1,8 m este alimentat de puternicele izvoare subterane, este situat la o altitudine de 1.870 m; căldarea glaciară Buhăescu - Repedea adăpostește patru lacuri glaciare la altitudine cuprinsă între 1.880-2.100 m, denumite Iezerele Buhăescului.

Un număr de lacuri mai mici și adesea temporare îl reprezintă lacurile periglaciare și carstice din Munții Maramureșului: Vindirelu, de sub abrupturile Gutinului; Iezerul Mare, Iezerul Mic, Tăul lui Dumitru, de sub poienile Ignișului; lacul temporar dintre Vârful Neagu și Creasta Pietrii. În munții vulcanici, mai ales în jurul Băii Mari, se întâlnesc unele mici excavațiuni care, barate de om în aval au dat lacuri: Bodi - la est de Firiza, Mogoșa - în muntele cu același nume, lacul Nistru - în dreapta văii Nistru etc. Aceste lacuri sunt vizitate de turiști atât prin pitorescul itegrării în peisaj cât și pentru practicarea înotului și pescuitului sportiv.

Maramureșul dispune și de ape minerale: „borcuturi” ce tâșnesc din aproximativ 100 de izvoare: la Săpânța (3), Vișeu se Sus (20), Valea Vinului (14), Botiza (15), Borșa (30), Stoiceni, Copalnic Mănăștiur, Rogoz, Strâmbu-Băiuț, Breb, Desești, Ieud, Săliștea de Sus, Dănești, Coștui. Apele unora dintre izvoare se îmbuteliază; este cazul celor de la Săpânța și Borșa.

O parte din izvoare sunt captate și exploatare ca băi de interes local: Băile Cărbunari dispun de ape sulfuroase, bicarbonate, clorosodice recomandate în tratamentul reumatismului cronic și aparatului locomotor. Stațiunea Dănești beneficiază de o apă minerală întrebuintată atât în cura internă cât și în cea externă. Tratamentul este eficient în maladiile cronice

gastro-intestinale, gastrită hiperacida și afecțiuni hepato-biliare de tipul colecistelor. Băile Apa Sărata dispun de ape minerale indicate în boli ale aparatului locomotor și ale sistemului nervos periferic. Alte puncte balneare de interes local funcționează la Coștui, Botiza, Vișeu de Sus, La Stupini (Valea Vinului), La Glodișor (Remeți), Gura Izvorului, Valea Babelor (Cernești).

Regimul climatic ce caracterizează județul Maramureș se încadrează în sectorul de climă continental-moderată și cel cu climă de munte, având ca specific un regim termic moderat, umezeală relativ mare cu precipitații atmosferice bogate.

Climatul Maramureșului se diferențiază în două zone climatice: zona climatului montan, cu topoclimat specific de depresiuni intramontane (Depresiunea Maramureș) și zona climatului de dealuri, cu altitudini de 300 până la 800 m, cu un topoclimat de depresiuni submontane.

Climatul montan, influențat de masele de aer subpolar, se caracterizează prin veri scurte și ierni lungi de 7-8 luni. Temperatura medie anuală cuprinsă între -2 și 6 grade Celsius în Munții Rodnei, Munții Maramureșului și Munții Țibleș. Temperatura medie în lunile ianuarie: de la -10 la -6 grade Celsius, temperatura medie în luna iulie între 8 și 10 grade Celsius, numărul zilelor fără îngheț este de 80-120. Precipitațiile medii anuale : 1000-1400 mm sunt în cea mai mare parte a anului sub formă de lapoviță și ninsoare (la peste 1700 m altitudine). Numărul zilelor cu strat de zăpadă este de 120-200, iar grosimea stratului de zăpadă are în medie 300-350 cm.

Climatul de dealuri, caracterizează regiunile deluroase cu altitudini între 300 și 800 m. Pe fondul climatului de dealuri există un etaj de dealuri înalte (la peste 500 m) și de dealuri joase (sub 500 m). Precipitațiile anuale : 600-700 mm. În Depresiunea Baia Mare, unde climatul este mai blând, datorită adăpostului și a influențelor maselor de aer mai cald și mai umed dinspre vest, se dezvoltă în condiții optime pădurile de castan comestibil.

Ținutul Maramureșului face parte, latitudinal, din zona pădurilor de foioase ale Europei Centrale, subzona pădurilor mezofile. Altitudinal, pe acest teritoriu, se

disting două zone: zona forestieră și zona alpină. Ponderea cea mai mare în vegetația Maramureșului o are vegetația lemnoasă. În funcție de altitudine (diferența de altitudine este de peste 2000 m), de substrat, de influențe climatice și pedobiologie, se observă o distribuție etajată a vegetației. Începând din depresiune până spre vârfurile cele mai înalte, în Maramureș se deosebesc patru etaje de vegetație și în cadrul acestora, trei subetaje de vegetație:

- etajul colinar (al pădurilor de stejar (fig. 8) și gorun);
- etajul montan: -subetajul inferior (al carpino-făgetelor);
 - subetajul mijlociu (al pădurilor de fag și de amestec de fag cu rașinoase);
 - subetajul superior (al pădurilor de molid).
- etajul subalpin (tufărișuri în regiunile montane înalte și pajiști subalpine);
- etajul alpin (cu ierburi scunde, arbuști pitici și vegetație de stâncărie).

Potențialul turistic de natură antropică a județului Maramureș se compune din următoarele grupe majore de obiective:

- edificii istorice;
 - edificii religioase;
 - edificii culturale;
 - monumente și lucrări de artă;
 - obiective turistice propriu-zise;
 - patrimoniul turistic etnografic;
 - obiective economice cu însușiri turistice.
- ~ Patrimoniul turistic etnografic ~

Sub raportul etnografic și folcloric în județul Maramureș se disting 4 zone numite "tări": Țara Maramureșului, Țara Lăpușului, Țara Chioarului, Țara Codrului. Renumită prin elementele de etnografie și folclor, constituie una din puținele zone în care s-au păstrat nealterate arta populară de o pregnantă originalitate: case, porți, unelte, țesături, ceramică, biserici, datini și folclor, unice prin frumusețe, semnificație, vechime și desfășurare. Toate acestea sunt întâlnite mai cu seamă în așezările de pe văile Marei, Cosăului și Izei, dar prezente și pe văile Tisei și Vișeuului, multe din ele sunt adevărate muzee în aer liber.

Traseele cele mai frecventate pentru valorile etnografice și folclorice sunt:

- a) Văile Marei și Izei;
- b) Sighetul Marmației și Săpânța.

Aceste trasee pot continua peste pasul Huta, în pitoreasca și mai puțin importantă Țara Oașului.

Datorită frumuseții ornamentale prin armonia proporțiilor porțile maramureșene și-au cucerit o faimă bine meritată. Adevărate opere de artă, ele sunt create de țărani simplii cu un deosebit simț al esteticului. Poarta maramureșeană este un ansamblu format din stâlpi groși legați în partea superioară de o cunună pe care se fixează acoperișul cu grinzișoare. De stâlpi sunt fixate părțile mobile ale porții, aripile și portița. Motivul cel mai des întâlnit în ornamente este funia împletită ca structură de baza a pomului vieții, a soarelui și a bradului.

Porțile au fost un privilegiu nobiliar, oamenii simplii construindu-și doar vraniță. Porțile de lemn ale gospodăriilor tradiționale din [Maramureș](#) sunt situate îndeosebi în satele de pe văile [Mara](#), [Cosău](#) și [Iza](#), dar și în unele localități din [Țara Lăpușului](#).

Obiective și trasee turistice

Principalele obiective din județul

Maramureș:

1. Pasul Gutâi - Sighetul Marmației:
 - bisericile de lemn din Desești, Hărnicești, Ocna Șugatag;
 - Casa Memorială Ilie Lazăr din Giulești;
 - Casa Kazar din Vadul Izei;
 - Troița de la Berbești;
 - Barajul Runc;
 - Cheile Tătarului;
 - Creasta Cocoșului;
 - Vf. Pleașca (1.292 m);
 - Stațiunea Izvoare;
 - Complexul Mogoșa;
 - Complexul Șuioar;
 - Iezerul Mare (turbărie cu lac, rezervație naturală);
 - Mănăstirea Bârsana.
2. Sighetul Marmației:
 - Biserica reformată;
 - Muzeul satului maramureșean;
 - Casa memorială Dr. Ioan Mihaly de Apșa;
 - Memorialul victimelor comunismului;
 - Clădirea fostei Prefecturi a comitatului;
 - Casa Hollosi Simon;

- Sinagoga din str. Bucovinei.
 - 3. Pasul Huta – Sighetul Marmației:
 - Festivalul folcloric Sâmbra oilor;
 - Pasul Huta;
 - Cimitirul Vesel de la Săpânța;
 - Casa memorială Stan Ioan Pătraș;
 - Trasee turistice în bazinul Săpânța – Munții Gutâi (Piatra Săpânței, păstrăvărie, borcut, Cascada Runc, Cascada Șipote, crater vulcanic, Poiana Runc);
 - Mănăstirea Săpânța-Peri;
 - Biserica din Sarasău.
 - 4. Sighetul Marmației – Valea Vișeuului – Borșa:
 - Castelul Szaponezay;
 - Colecția de artă Pipas din Tisa;
 - Băile Coștiui;
 - Fostul Castel Apaffy, Rezervația de Larice;
 - Lacul Sărat;
 - Statuia lui Ioan de Nepomuk;
 - Băile Crăciunești;
 - Valea Vaserului cu “Mocănița”;
 - Biserica de lemn din Rona de Jos;
 - Parcul Natural “Munții Maramureșului”
 - Rezervația de narcise Șehleau – Tomatec.
 - 5. Vadul Izei – Bârsana – Moisei:
 - Bisericile de lemn din Bârsana;
 - Cetatea dacică de la Oncești cu turn feudal;
 - Ceramica de Săcel;
 - Festivalul folcloric “Ruptul sterpelor”;
 - Trasee spre Munții Lăpușului;
 - 6. Budești – Calinești – Ferești:
 - Bisericile de lemn din Budești – Josani;
 - Stațiunea Balneară Ocna Șugatag;
 - Rezervația forestieră Crăiasa – Ocna Șugatag;
 - Trasee spre Munții Lăpușului.
 - 7. Baia Mare:
 - Casa Elisabeta;
 - Turnul Ștefan;
 - Bastionul Măcelarilor;
 - Biserica romano-catolică Sf. Treime;
 - Biserica de lemn din Dealul Florilor;
 - Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă, Muzeul Etnografic, Muzeul de Mineralogie;
 - Rezervația paleontologică Chiuzbaia;
 - Barajul Firiza;
 - Trasee turistice în Munții Gutâi.
 - 8. Baia Mare – Ilba:
 - Biserica reformată din Tăuții Măgherăuș;
 - Muzeul Misztotfalusi Kis Miklos din Tăuții Măgherăuș;
 - Lacul Nistru;
 - Rezervația geologică “Rozeta de piatră” de la Ilba;
 - Trasee turistice spre Munții Gutâi: din Băița spre Vf. Pietroasa (1.200 m).
 - 9. Baia Mare – Baia Sprie – Cavnic:
 - Biserica romano – catolică fără turn din Tăuții de Sus;
 - Complexul Muzeal Vasile Lucaciu Șișești;
 - Bisericile de lemn din Șurdești, Plopiș, Cărpiniș, Chechiș;
 - Trasee turistice în Munții Gutâi: spre Rezervația naturală Creasta Cocoșului, Lacul Albastru, Lacul Bodi, Vf. Mogosa (1246 m).
 - 10. Țara Lăpușului:
 - Bisericile de lemn din Inău, Cupșeni, Groape, Dumbrava, Fântânele, Lăpuș, Libotin, Peteritea, Poiana Botizii, Rogoz, Stoiceni;
 - Defileul Lăpușului dintre Răzoare și Rohia;
 - Expoziția etnografică din Târgul Lăpuș;
 - Lacul Lighet;
 - Lacul Dobricel;
 - Mănăstirea Sf. Ana Rohia;
 - Mănăstirea Breaza;
 - Izvoarele minerale de la Stoiceni;
 - Rezervația naturală “Tăul Negru”;
 - Trasee turistice spre Culmea Breaza, Munții Lăpușului, Vf. Văratic.
 - 11. Țara Chioarului: Mesteacăn – Șomcuta Mare – Baia Mare:
 - Castelul Teleky din Satulung;
 - Muzeul Petofi Sandor din Coltău;
 - Ruinele Cetății Chioarului;
 - Peștera “Valea Rea”, Vălenii Șomcutei;
 - Defileul Lăpușului;
 - Izvoarele minerale de la Copalnic;
 - Trasee spre Vf. Prisnel din Podișul Someșan;
 - Platoul carstic Boiu Mare.
 - 12. Țara Codrului:
 - Bisericile de lemn din Bicaz și Orțâța;
 - Casa memorială Gheorghe Pop de Băsești;
 - Defileul Someșului între Benesat și Țicău;
 - Situl arheologic de la Oarța de Sus;
 - Trasee spre Culmea Codrului.
 - 13. Culoarul Someșului:
 - Bisericile de lemn din Buzești;
 - Conacul Blomberg din Gărdani;
 - Biserica romano-catolică din Seini;
 - Monumentul Eminescu din Vf. Comja – Seini;
 - Rezervația de stejar pedunculat Bavana.
- Principalele forme de turism desfășurate în județul Maramureș sunt:

- Turism balnear: Stațiunea Ocna Șugatag și Borșa;
- Turism pentru practicarea sporturilor de iarnă: Cavnic, Borșa, Mogoșa, Șuior, Izvoare.
- Turism rural: relativ bine reprezentat în județul Maramureș, datorită existenței a numeroase așezări rurale, pitorești, situate într-un cadru natural nepoluat, păstrătoare de tradiții și cu un bogat trecut istoric. Bogatul tezaur de tradiții păstrate nealterate și meșesugurile tradiționale atrag atât turiști români din diferite zone ale țării cât și turiști străini.
- Turism cultural: festivaluri și serbări, vestigii arheologice, istorice, arhitectura lemnului, edificii religioase, monumente.
- Turismul de odihnă și recreere, este practicat în zonele de agrement din apropierea localităților, cererea manifestându-se îndeosebi la sfârșit de săptămână și în sezonul estival; drumețiile montane sunt practicate de un număr tot mai mare de tineri pe traseele marcate și nemarcate;
- Turismul religios, se practică cu ocazia marilor sărbători religioase și a hramurilor

mănăstirilor când se formează adevărate procesiuni formate din zeci de mii de credincioși;

Turismul științific și profesional, speoturismul, vânătoarea și pescuitul sportiv, dispun de resurse turistice foarte valoroase și de posibilități însemnate de practicare; cererea pentru aceasta este redusă datorită slabei promovări pe piața turistică.

BIBLIOGRAFIE

1. Cocean, P., Vlăsescu, G., Negoescu, B.- Geografia generală a turismului. Editura Meteor Press, București, 2002;
2. Feștilă, I.- "Baia Mare. Ghid turistic", Editura Proema, Baia Mare, 1996;
3. Nădișan, I.- "Pietrosul Rodnei- Rezervatie a Biosferei", Muzeul Județean XXX - "Turism rural ecologic" - Societatea Ecologica din Maramures, Baia Mare 2004;
4. XXX - "Turism rural ecologic" - Societatea Ecologică din Maramureș, Baia Mare 2004;
5. Pagini internet: www.nord-vest.ro;
www.baiamarecity.ro;
www.prefecturamaramures.ro; www.turismmaramures.ro.